

adımlar

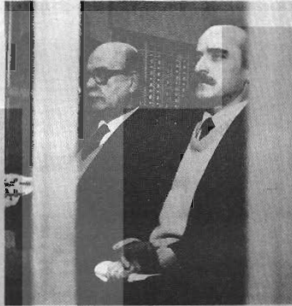
Kazanılan toplumsal meşruiyet gerekli hukuki formaliteyle tamamlanıyor:

TBKP yasal kuruluş başvurusunu yapıyor

Döndüler

7 Ekim 1987'de Behice Boran ve Haydar Kutlu TİP ve TKP'nin birleşmesini kamuoyuna açıkladılar. 16 Kasım 1987: Nihat Sargın ve Haydar Kutlu, TBKPyi yasal olarak kurmak üzere Türkiye'ye döndüler. 8 Haziran 1988: Türkiye'ye geldiklerinde tunklanan Sargın ve Kutlu Ankara DGM'de yargılanmaya başladılar. 22 Eylül 1989: Yasallaşma mücadelesine katılmak üzere bir grup TBKP Merkez Komite üyesi daha Türkiye'ye döndü. 8 Aralık 1989: TBKP yöneticileri açık kimlikleriyle birbisan toplantısı düzenleyerek, illegal faaliyete son verdiklerini ilan ettiler. 6 Nisan 1990: Sargın ve Kutlu ölüm orucuna başladılar. 4 Mayıs 1990: Ölüm orucundaki taleplerin kamuoyunda kazandığı büyük destek sonucunda Sargın ve Kutlu tahliye edildiler. 15 Mayıs 1990: Kamuoyu araştırmaları "komünist partisine izin verilmeli mi?" sorusuna "evet" yanıtı verenlerin oranının son biryüzde yüzde 35'den yüzde 55'e çıktığını gösteriyor. Ve 4 Haziran 1990: TBKP İçişleri Bakanlığı'na yasal kuruluş başvurusunu yapıyor. 141-142'nin kaldırılması, demokrasinin kazanılması yolunda bir adım daha atıyor.

Özgürlük ve demokrasi için açık grevi sürüyor.

Ülkemizde özgürlüğün bedelinin insan yaşamı olmaktan çıkarılması için hepimize sorumluluklar düşüyor (Sayfa 3)

Çağdaş bir partiyi hep birlikte yaratmak.

Sosyalistlerin Birlik Partisi Girişim Yürütme Kurulu ile Nihat Sargın-Haydar Kutlu'nun basın açıklaması (Sayfa 4)

Değişen dünya / yeni Türkiye tartışması.

Bugün dünyada ortaya çıkan dönüşümler şunu gösteriyor; artık insanlığı hangi rejim altında olursa olsun baskıyı yaşamak istemiyor, yaşamını özgürce gerçekleştirmek istiyor. (Sayfa 6-7) Doç. Dr. Afşar Timurçin

5 Haziran Dünya Çevre Günü

Birleşmiş Milletler'in 1972'de yayınladığı Çevre Konferansı'nda kabul edilmiş deklarasyonu yayınlıyoruz, tartışmaya açıyoruz. 18 yıl neyi eskitti, neyi doğruladı. (Sayfa 8-9)

Evde oturmamayan kadınlar - Ev kadınları

Ev kadınlarının ne iş yaptıklarını ancak bu işleri yapmadıklarında anlayabiliriz. Kadın doğurma yetisine sahip ama tüm işleri kadın yapmak zorunda değil. (Sayfa 12) Gül Özdamar Nimet Korkmaz

10 YILDIR CEZAEVİNDE TUTULAN DÜŞÜNCE SUÇLULARI AÇLIK GREVİNDE

ÖZGÜRLÜĞÜN BEDELİ İNSAN YAŞAMI OLMAMALI

Adımlar Habur Merkezi - İki yıl önce yapılan bir kamuyu arazı ortasında, halin şu anda 76'ın "insanlık düşüncelerinin diğer cezalandırılması karı olduğu" ortaya konmuş. Bu arazıda bir bakıma, halin 12 Eylül'ün hukuk dışı, yargılamalarının bütün sonuçları ortadan kaldırılmadığını ya da öldüğünü de bir göstergesidir. Arazide geçen bir kaç saatın ardından düşünceler konusunda elbise yaşıyor. Düşünce suçundan yıllardır cezaevlerinde bulunan insanların bir türlü özgürlüklerine kavuşamadıkları. Cezaevinde düşünceler suçları, gazeteciler bir on yıl kalmı duvarlar arasında geride bırakıyor, yoksa bir "düşüncelilik" alması mıydı?

TBKP liderleri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın tahliyeleri bir anda düşüncelilikle yaşanan çağın bir kez daha hatırlanıyor. Yıkılmaz sanılan duvarlar, ayaklarımız altına serilmeye başlamıştı. Çanakakale, Bütün ve Bayrampaşa cezaevlerinde hapşırılan açlık grevleri ise duyulduğumuz sınırdan geçiyor.

HUKUK SKANDALI

TBKP liderleri DR. Nihat Sargın ile Haydar Kutlu, "TCK'nın ilgili maddelerinin değiştirilmesi gündemde olduğundan, daha fazla mağdur edilmelerine ilişkin" talebini edildince, aynı zamanda bir hukuk skanda da yaratılmış oldu. Aynı maddelerden dolayı hükümlenmiş ve yargılanmış olan çok sayıda kişi vardı. Örneğin 10 yıldır cezaevinde bulunan gazeteciler, ilgili maddelerin diğer yitirilen yitlik hapis cezasına mahkum edilmişlerdi. 12 Eylül mahkemelerinde değil, şimdi yargılanıyorlardı.

Hele hele aynı "suçtan" tekrar tekrar cezalandırılmaları, ayrıca 750, 660, 123 yıl gibi insan ömrünü

kat kat aşan cezalar ortalamı çıkarttı.

Hiçbir hukuk kurumu, adalet ve eşitlik ölçülerine riayet etmemektedir. Bu durum albeniye, çözümleri keşfedilmesi ve sorunun tarafsız olarak ele alınarak düşünceler suçları bu duruma içinden maddeler çıkarılarak, hükümlerle z, kendi durumları, kamuyu önünde düşünme getirme değil, insan hakları gerektirir.

DİK ADINA AZİZ NESİN'DEN AÇLIK GREVİNDEKİ DÜŞÜNCE SUÇLULARINA

"Bu sorunu hep birlikte, dayanışma içinde, yavaş, yavaş, direnerek, sağlam vererek aşacağız. Başlatıldığı onurlu direnişin sonucunu almak için, birlikte daha nice özgürlük savaşlarımızı için ve sonunda gelecekte paylaşılmazlığı yaşamamız, açlık grevini eriteme dileğimizize yönelmiş oluyoruz." 29.5.1999 Ankara.

kiyordu. "Yer sıkıntısı" vardı. aza- lısan bitti, kendi özgürlüğünü sa- vumak yerine, suskun kalma özgür- lüğünü kullanmaya tercih etti. Veli Yılmaz ve Osman Tay'ın anı- dı, TIP davasından kısa süre önce tutuklanan ve Bayrampaşa Cezae- vinde bulunan TBKP Genel Sekre- ter yardımcısı Osman Sakalaz, ya- nıladığı bir kitap nedeniyle hüküm- li bulunan TBKP MK üyesi Ahmet Kırdan, ve TKP davasından 15 ya- lı hükümlü Çiğdem Senoğlu da aynı taleplerle 35 Mayıs günü açlık gre- vine başladılar.

ÇGD ve DİK ÇANAKKALE'DE

Açlık grevlerine karşı ilk duruş- ma günü gösteren barın meclis ku- ruşlarından ÇGD Gazeteciler Der- neği (ÇGD), Çanakakale'de bir heyet gönderdi. ÇGD İstanbul Şube Ba- şkanı Koray Düzgören, başkanı- ındaki heyet açlık grevindeki dü-

şünce suçluları ile görü- ştü ve eylemi sonuna kadar desteklediklerini bildir- di.

Ayrıca Demokrasi İzleme Kurulu (DİK) adına Prof. Sadun Aren başkanlığında bir heyet Çanakakale'de açlık grevlerini riye- retti. Ziyaret sonrası yapılan açıklamada bu meclislerin adı çinildi: "Ülkemizdeki demo- kratikleşmenin temel bir göstergesi olarak: Meclisli tüm partiler- den ve özellikle iktidar partisi ve hükümetten en kısa zamanda hiçbir toplu- mla geçersizlik kalma- yın 141-142 maddeler- le arık kaldırılma- sını, bu maddelerden hükümlülerin bül- letinlerinin derhal ar- verilmesini bi- tiyoruz."

DÜŞÜNCE SUÇLULARINA ÖZGÜRLÜK, HEMEN ŞİMDİ!

Dayanışma eylemlerini koordi- ne etmek ve güçlendirmek amacıyla ÇGD ve TGS İstanbul şubelerinin girişimiyle çok sayıda parti ve de- mokratik kuruluş bir araya geldi ve "Düşünceleri Özgürlük Egilimini Komitesi"ni oluşturdu. 28 Nisan Pazartesi günü ÇGD Lokali'nde ya- pılan basın toplantısına TBKP Ba- şkanı Dr. Nihat Sargın, Genel Sek- retarı Haydar Kutlu, Yönetim Kurulu Başkanı Celal Ertuğ, Sosyalist Birlik Partisi'nden Gökhan Çalıcılar, Çankaya, Erdal Tulu, Yücel Selvi, Sosyalist Parti İstanbul İl Başkanı Mustafa Bir- çek, Türk PENİ adına Şükran Kur- dakt, CHP, İHD, Mimarlar Odası,

İTO ve İDO temsilcileri katıldı. Pot- rol-1, Hava-1, Otomobil-1 sendi- kaları da oturulmuş komiteye kat- larak aktif destek verdiler.

KÜÇÜK DÜŞÜRLÜMİN FATURASI

Düşünce suçlularının açlık gre- vi uluslararası demokratik kamuyu harekete geçirdi. Öncelik ha- bakıcı rejimlerin halkın eylemi sonuc- uyla demokratikleşme olacağına Değ- isme, bir kez daha Avrupa'nın yollarını çiziyor. uluslararası Aİ Ö- ğü "düşünce suçları için acil eyle- m" çağrısı yapıyor. AGİK top- lantısında Türkiye Örneği bir gün- dem maddesi oluşturulmuş aley ol- du. Batı Berlin Senatöründen, Avru- pa Parlamentosu'na kadar sayısız kuruluş olayı yakından izlemeye başladı. Düşünceleri hala suç sayan yasalar, değiştirilmeye hazır y- meler, konuşa tam bir Örneği ka- rşılıklı görüşmeler düzenlenile- re görüşmelerini düzenlemek- ni kementi bir kez daha demokratik ka- muyu önünde küçük düşürdüler.

Eğer burası anı tutarsın top- luma demeye devam etmek iste- miyoruz, olumsuzluk değil bir de- mokratik, yavaş, çağdaş politik ilkelere egemen olacak tutarlar bir nejime kavuşmuş düşünceler- le hemine sorunlu olacak düşünceler. Sorunlar erelenerek çözümlenir. Gazetecilerin açlık grevi bütün to- plum kesimlerini mutlu etmeli bir fırsat değerlendirmeye olanağı koyu- yor. Ülkemizin bu sürekli kayan- yarak kapalı, yarı değil he- men şimdi!

Özgürlüğü kendisi gibi düşü- nüyorsa, çok kendisi, bu zihni- yede burjuva dünya ve Türkiye ku- şulmuş, ancak ilkelci ağır sıkı- ların için sorunlar, toplum bu- zur ve etkilerini bozmakla kalma- z, çözümlerini kendi eylemleri ha- zırlar.

35.000 imza MECLİSE VERİLDİ

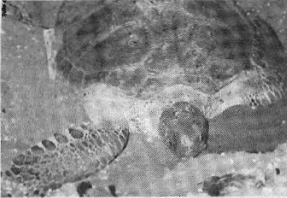
141-142 ve 163'ün kaldırılması istemiyle toplanan 35.000 imza 1 Haziran günü T.B.M.M. Başkanlığına verildi. TBKP Başkanı Dr. Nihat Sargın, Genel Sekreter Haydar Kutlu, DİK adına Prof. Sadun Aren Sosyalistlerin Birlik Partisi Girişimi adına Hakkı Gerger, SP İl Başkanı Ali Kalan, ÇGD Başkanı Rahmi Yalçın, İstanbul Meclis Başkanlığı Genel Sek- retarı verildi. ölkede "düşüncenin suç ol- maktan çıkartılması" istendi.

Açlık grevleri düşünceleri düşünceleri kamuyu daşıyor. İstanbul'da bir grup Güllüce Partisi'ne banyolarına "düşüncelerin beni öldürüyor" ya- nı pankartları astı. Halklar arasında, ÇGD Gazeteciler Derneği Lokali'nde bir çeyiz kuruluşu temsilcileri Çanakakale'ye, hapishane ve ceza yatakları maddelerine yer aldı. A meclisleri "aynı yasa" eylemi gerçekleştirildi.

"KIYILARIMIZ ve KAPLUMBAĞA SEMİNERİ"

rolünü sürüyor.

Doğal Hayatı Koruma Derneği halen resmi kuruluşlar, yerel yönetimler ve WWF ile birlikte yoğun koruma çalışmalarını sürdürmektedir. Projenin yeni bir aşaması olarak 1988 yılında koruma altına alınan Dalaman (İzmir) yuvalama alanının yarısını beşi bu yılın başında özel Çevre Koruma alanı ilan edilmiş bulunan diğer 16 alanda da gerekli koruma tedbirlerinin uygulanmasının teşvik etmek amacıyla DHKD, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve T.C. Başbakanlık Çevre Müsteşarlığı ile mühter olmak bu semineri düzenlemiştir.

Dünya Doğa Koruma Vakfı (WWF), Uluslararası Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN), Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) gibi çeşitli uluslararası örgütlerden uzmanların ve çevreye ilgili Devlet Bakanı Vehbi Dinçerler'in, TBMM Çevre Komisyonu Başkanı Ali Talip Özdemir'in, Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığı Bakanlığının, Nispetiye Vakfı, Turizm Bakanlığı Müsteşar Vekili Şevki Kütüçü'nün, konuşmaları olarak katıldığı seminerde deniz kaplumbağalarının yaşam ortamlarının korunması ve Türkiye'nin acil gereksinimlerinden birini teşkil eden Kıyı Yönetimi Planının oluşturulmasına katkıda bulunmak üzere konuşmalar yapıldı.

Doğal Hayatı Koruma Derneği (DHKD), T.C. Başbakanlık Çevre Müsteşarlığı ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNEP) nun katılımları ile 11 - 12 Haziran 1990 tarihlerinde Ankara Milli Kültürhanesinde "Deniz Kaplumbağası Yaşam Ortamlarının Korunması ve Kıyı Yönetimi Planı" konulu bir uluslararası seminer düzenlenmiştir.

DHKD'nin 1987 yılında Avrupa Toprakları ve Dünya Doğası Koruma Vakfı (WWF)'nın finansal destek sağladığı, WWF ve 9 Eyalet Üniversitesi ile ortak olarak yürütüldüğü bilimsel araştırma sonucu dünya çapında nesli tükenmekte olan türlerden Caretta caretta ve Chelonia mydas deniz kaplumbağalarının son

ve en önemli yuvalama alanlarından bazıların Türkiye'nin Akdeniz sahillerinde bulunduğu saptanmıştır. Türkiye'nin de taraf olduğu Bern ve Barcelona Anlaşmaları uyarınca bu türlerin korunması amacıyla Akdeniz'de uygulanması öngörülen bir Eylem Planı kabul edilmiş ve 30 Ekim 1989 tarihinde gerçekleştirilen 6. Baş Yılı Kalkınma Planının "Uygunlaşma, Koordinasyon ve İzleme" bölümünde Bakanlar Kurulu Kararıyla Çevre ile ilgili tedbirler kapsamında deniz kaplumbağalarının korunmasıyla ilgili hükümler yer almıştır. Aynı amaçla Taram, Oman ve Kıbrıs'ta Bakanlıkların ilgili kuruluşların yer aldığı, Bir İzleme ve Değerlendirme Komisyonu oluştur-

Mülkiyet ve Çevre (1)

TABULAR ve TAPULAR

Talat Ulusoy

"Göküzü nasıl alınır ya da satılır?" Bilge Amerikan yerlisinin iki yüz yarıdaki sorusu böyle. Adı ve yağı belirsiz Anadolu yerlisinin 141-142'lik tekerlemesine ne demeli: "Mal sahibi, mal sahibi, hanı bunum ilk sahibi?"

Bu sorulara verilmiş yanıtlar var: "Yedi kat yerin ve göğün sahibi ula tanrıdır", "Seyun sahibi patrondur", "Toprak işleyenini, su kullananın", "Herşey emeğin olmalı" gibi. Özel mülkiyet, devlet mülkiyeti, kamu mülkiyeti, kolektif mülkiyeti gibi mülkiyet türleri var. Bunların tümü gelecekte "sahiplik" anlayışı başlı başına toplanabilir. Günümüz ekolojik sorunları (da) gelecekte sahiplik anlayışlarını kıyaslayı sorguluyor.

Ceyn ve Çita'nın sahibi kim?

Genel olarak sahiplik anlayışlarının bir ortak paydası var: Doğaya bir sahip gerekiyor. Tanrı, insan ya da toplum olabilir bu sahip. Sahiplik, sahip olunan nesne ya da canlı üzerinde mutlak egemenlik demek. Tarzan filmcilerinden biliniz; sahip, efendi demek.

İnsanların bir bölüğü, ilk sınıflı toplumlardan bu yana mala, mülke ve hatta insanlara sahip olurlar. Salt kölesine değil, kadınına bile "malım" diyen oldu. Kadın köle gibi göremiz hale yek mu? Kadına tecavüz dilimizin kibarcasından hala "zorla sahip olmak" biçiminde kullanılmıyor mu?

Bilge yerlinin sözlerinde, doğa üzerinde mutlak iktidar iddiasında olanları aplayan bir küçümsenme var. Nasıl aplayalım ki, doğaya sahiplenmeye kalkmanın doğaya tecavüz etmek anlamına geldiğini biliyor ya da seziyor.

Babasının Malı Sanki

Doğaya sahiplenmek, doğayı mal-mülk gibi görmek. Yanlış yanlış türetiyor. Bu kez de doğa "atalarımızdan kalan bir miras" olarak görülüyor. Mütecavizlik ayıbına bir de mirasçılık ekleniyor. Har vurup harman savuruyoruz.

Her geçen gün daha karmaşıklaşan ve ağırlaşan çevre sorunları sahip ya da mirasçılık davranışını yadıyor. Bu noktada tapu delimiyor: Doğaya malımız/malınız değildir. Tabu yıkılıyor: Doğanın efendisi ya da sahibi değilim, değilim, değilim.

Cennetimiz cehennem olmasın

2-7 Haziran'da Bandırma-Kuşçumeni Kilit ve Turizm Festivali yapılacak. Bu yıl 4.ü yapılan uluslararası festival kapsamı genişletilmiş. Bugün Kuşçumeni koruma altına alınmış bölgenin bulunduğu bir Milli Park, özgün bir doğal güzellik alanıdır. İçerisinde değişik zamanlarda 255 türden yaklaşık 3 milyon kuş barınır. Her zaman ziyaretçi akıp bir Kuş Müzesi'ne de bulunduğu Kuşçumeni'nin yıldız ortasına 65 ayrı ülkeden 80 milyon kişi ziyaret etmektedir.

KISA KISA

Metalcilere saldırdı

—Gülsene partukdali etkinlikler içinde yer alan "METALUM" adlı Heavy Metal grubunun konseri protesto adıyla bir kum seyirci, "Burası Türkiye İsrail değil!" diye slogan atarak, sahneye çıp larlarını. Grubun konseri bırakıp içeri çekildikten sonra toplanan yaldukkı yüzelli kişi, sultanahmet Divanyolu karayajına kadar yürüdü. Yürüyüş sırasında "Çıpınmaz Karadizim!" sloganı söyleyip slogan attılar. Bu sırada olay yerine gelen polis eylemcilerin aidi kışkırtı gütölmeye aldı. Karadizim ne kadar çıpınmaz çıpınmaz farklı kışkırtılar üttükten birbiriine tapışa tapışın birileri tereddidi sağdıktan yana yavaşladı.

İnsanın mutlu olduğı bir Türkiye

—Çalıştı yaşımda destekleme derneğı 19 Mayıs'ta gençler "Nasıl Bir Türkiye'ye Yaşayalım?"

İstidatların" anlatılar. Öğrenciler, gençler arasında demokratik, laik, insan hak ve özgürlüklerine saygılı, her alanda fırsat eşitliğinin sağlanğı, kadınlara ikinci plana itilmediğı, ailelerin A'dan Z'ye uygulanmış, insanların birbirine saygı duyduğu, insanın mutlu olduğı bir Türkiye'ye yaşadıkları söylediler. Erzurum Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi öğrencisi Fatma Erkanlı, "Türkiye'de gençleşti güvenimolduğ, sürekli denetim altında tutulduğuna belirecek, toplumun dışarıya hale getirildiğı, bunun için toplumlar bir uyumun gerekli olduğunu" vurguladı.

—İzmir 9 Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrencisi Cengiz Topel Çiğdemli'ye, "İnsanların katliamları ve özgürlükçü demokrasiyi gerçekleştirmek için ellerinden gelen tüm çabayı göstermeleri gerektiğini" belirtti.

Aydınlatma yürüyüşü

—Paralı eğitime ilişkin eylemler finali kadar üniversitenin gündemini ılgal etti. Eskişehir Anadolu Üniversitesinde bir grup öğrenci ellerindeki mumlarla "Karantik kafaları aydınlatma yürüyüşü" sloganı ve üzerinde YOK yazı baneları patladılar. İTÜ öğrencileri, Ayaşlıca Kampüsünde düzenlenen aşkıya eylemlerinde, arabesken lambadaşı kadar her türlü müziğı denediler. Bu sırada "Yok kültürün sergilediğı etkinlikler geneliğ" diye tanımladıkları öğrencilerde kullanan bir grup öğrencide okuyan basketbol sahasında "Paralı eğitime hayır, üniversite ücretsizdir" sloganı gütöydü.

Paralı öğrenim "sağlık" bozuyor

—Türkiye Üniversitelerinde de Top Fakültesi Hastahanezine giderek "paralı eğitim bur sağlıkmızı bozuyor" gerekçesiyle poliklinik kiliğini mayne okuldur.

Öğrenciler yaz tatilinde de eylemlerine devam ettiklerinde 90-91 öğretim yılını budayaya geçiririlecekleri, bu kadar sayı üzerine MER Ayal Akşay açıklamalarıdan çıkabilir.

Tahammöl ve hoş görü hakim olması

—Yıldız Üniversitesinde kendilerini "Müstahsin Gençlik" adını veren bir grup öğrenciye sol gütöydü öğrenciler arasında çıkan taşla sopa-hı kavgada 10 kadını öğrencinin yaralandı. Polis müdahale emeldiğ ve 15 dakika süren kavgı gütöydüden sonra etti.

Olaydan sonra sol gütöydü öğrenciler saldırısı karşı grubun başlatıldığını ileri sürerek, "Karşılaşmamız vardı. Biz onların propaganda ve devizlerine karşılık çıktık, sonunda bizim. Çoğu öğrenci olanı 100-150 kişilik çember kışkırtı, gütöydü birim devizlerini indirtiler. Onlara diğer sol gütöydü grubunda da kışkırtı. Kendisine söpü nazım kışkırtı. Adayk bürünün sözlerine her ağız asmaları bardakla tapışın sonra demis oldu. Biz onların komşusuna devlet attı, ancak otan sandalyelerle bile saldırı," dedi.

"Müstahsin Gençlik" adlı grubun sözcüleri "Müstahsinizm" e ilham dinlen saldırdı mahiyetinde ve hakaret boyundanda emeller etti, dedi. Bu durum devam ederse tahammöl gütöydüceği" diye konuştu.

Öğrenci gençlik içinde yitirdiğı emelleri, gruplar arası iletişim, düğünce olayları için engelemler oldu. Gençlik hangi düğüncele tapışa tapışın ortak sorunları ve ilkinin ortak geleceğinden etkilenerek, Eleştiril şiddetli alırlardan eleştirilene dönüştü, tahammöl ve hoşgörüden hakikiyetle uzaklaştı

PARALI EĞİTİM TARTIŞMASINDA YENİ BİR AYRAÇ

Öğretmen Yürüşüğü

Gazetelerde paralı eğitim ile ilgili haberler çıkmaya başladıktan herken sonuydu. Paralı eğitim başlayıncı, ne olacak? (7) Kışkırtıcı bir düzende bolumdan kamu bütçesinde kararsızlığa bir ek ile boylen önemli bir sorunu geçiriyor, sesiz sedazız yürütülecek olacaklar. Ne olduğı anlaşılmaya vaktimiz herkes kendi düğünceye dönüp düğünceye başladı. Paralı eğitim gelince okumalısınymı? Paralı okulları, çocukları okuyacak. Genç keredi okumalısınla emeği ailelerin çocuklarına da yol açılıyor. Kaç kişiye kredi verilebilecektir? Sağlık hizmetleri paralı hale getirilecektir de paralı olmayan para alınamayacak söyle-pi hastalar ameliyat masrafları, hastahane kapılarındaki kalmayacak.

Kendine biryeter yapmadı paralı eğitim gütöydü. Demekçilerin olur olmaz herşeyi kendi gütöydüleri bilen devletleri haydi bu komada bir şeyler yapın paralı eğitim işlemiyor" diyorlar. Ama bu öğrencilerin stüdyosunu toplumda ve herkes biryeter yapmadan kesinlikle düzeltilmeyecektir. Diğer yandan, üniversitelerin finansman darboğazı, DPT Yüksek Öğretim İhtisas Komisyonunun eylemlerinde de bir rapor bütçesini bildirmişti. Finansman yetersizliğı giderilmeden üniversitelerde kaliteli eğitim yapılmıyacak, Akademiği

dişeriy yitilecektir. ekti. Ve bir çalım gütöydü komşuya oluyorsa, demokrasinin deneğ hakkmızı sonuna kadar kullanmak, çözümleri bir parayan almalıyık. İnsan düğünceye başladığında heri rahat huzur görmeği ama insan emelinin gereğinden de enğiz-törün raporu yazgıncıydı. Sorunlarımız, bir de hükümetin aşkından balmak istiyorun. Bütün meseleler de finlar okulların hükümet arı bu mesele için tekel maddelerinden, vb. çok küçük bir aranda vergi yoru Yüksek Öğretim Fonu oluyamaz.

miydı... Henüz "cari hizmet ödeneğ", her komada vergi düzeni vatan-dışın yitileceğinden evlat okut-mazda da vergi değilmiydi? Efer-dim, Amerika'da Avrupa'da gençler özellikle üniversiteler, Me Don-al'da, kafeteryalarda çalışıyorlar-mış... Gençler devlete kaç mal-olduklarını bilsenimizi! İnsan merak ediyor, ulusal gelirin alınan payın gelir dağılımı arasında ki fark diye itirazıdır bir sorundan bir mi ha-berleri yok. Sayı MEB Ayal Akşay Tempo derginde verdiği demeci "Halk ve adil bir uygulamayı" anla-yışla karışıklaştırmış inandığını söylemiş. Adil olmanın ötesinde ka-

tabil kalırsız. Ne kadar güv ve çok ses olursa olsun "Hayır" yerine nasıl bir "EVET" in geleceğini söyleyebilir. Kendine çözümlerini bulabiliriz.

Son günderici açıklamalar san-ki bir geri adım, paralı eğitimden vazgeçme gibi görülebilir. Ayar Akşay'ın açıklamalarına bakarsak pa-ralı eğitime karşı duruyor ve bakan-lığı süresince de böyle bir uygulama olmayacağına güvencisini veriyor. Ama yasal düzenlemenin geri alındığına dair hiçbir beliri yok.

Yasaların nasıl değilene dair bilgilerin olmadığına mi düğün-yor yoksa politik manevralara "bil-gilimsiz" mi alımyor anlayıyormuz. Yine de

**Önümüzdeki öğretim yılında
elimizde senetler Üniversitenin
kapısında çaresiz kalmamak için,
okul sonrası yaşamımıza yoğun
bir borç yüküyle bağlamamak
için, kendi yaşamımızı ilgilendiren
her türlü karara katılmak için
elimizden ne geliyorsa çaba sarf
edelim. Birbirleri bizi kurtaramaz.**

demokrasi kültürü ka-musunda olduğı ya-bir örnek gütöydü. Dürne, elele unu-yup düşünce oluşturma-çın en önemli yapu-yup gücünü, kamuyu-nu yarımsız çekmeyi basarık. Kendimize ilişkin bir sorunda, bi-ruyeyi özgürlükçülü-mi kullanarak geleceğimize güvencisini müda-hale ederek demokras-iyi dinamik hakkımız kullandık. Belki paralı eğitim tutacak, ama de-mokrasiyi ve özgürlük-ü kullandık açurda, kamuyu ve özgürlük-ü sistemimizin hakkı-ğına bir kez daha kamula-mış oluyoruz. Birlikte saptadığımız bir so-runda, gu ya da bu po-litiği, kişisel sercibin ötesinde, birlikté hare-keti emelinin önemli, bizi yalduklarına ko-pollara karşı kamu ba-şımında güvencisini mi birlikté bulduğum-nanli sevgi duyacağımız öğrenim olacağız. En önemli kazanı-mız belki de bunlar olabilir.

Çanakkalede öğre-tim yılında elimizde se-netler üniversitenin ka-pısında çaresiz kalmamak için, okul sonrası yaşamımıza yoğun bir borç yüküyle bağlamamak için, kendi ya-şamımıza ilgilendiren her türlü ka-rara katılmak için, elimizden ne ge-liyorsa, ağıd bütöydü-ümüz, önem-tili demenec, kaç sarfılgıncı-ya birlikté bizim aldığımız bizi kurtar-maz.

SARGIN KUTLUYAN Önem-orucu kampanyasında olduğı gibi: BİR ADIM AT-BİR İMZA VER-BİR TÜRKÜ SOYLE...

Kusturica'nın filmi

"ÇİNGENELER ZAMANI"

1932 yasa çingeneye izin veriyormu? Yönetmeni çekenlerden biri de çingenelerin "dili" ;dl. Düşündüm de, dil yasakken, o dilin bir parçası olduğu kültür, o dili konuşanların yaşıma, doğaları, gizemleri anlaşılabilir mi?

□ Sadık Albayrak

Sinema salonu bütünüyle dolmuş, film bekliyor. Birisi ayağı mikrofonu çine, açılışına yapacak. "Festival görevlimerini bilirsiniz" diye bağlıyor. Amerikan şirketi dağıtıyormuş filmi, ana zantında göstermemişler. Yulaşayla'nın kopye istemmiş. Gelen kopyeyi alıyızmış ve çingeneye. Bu olumsuzlağa karşın, görüldüğ kadyıyla bir kişi bile çıkmıyor salondan. Filmden önce dağıtılan katalogla okunup bağlayozna izlemeye.

Sinema dilinin de ortadağı bir dil olduğuna görüyorum bir kez daha. Östelik bol diyaloglu kimi Türk filmlerinden daha anlaşılır olduğundağı düşünürsün ya bir seyirciyorum filmi. Çingenelerin yaşamlarından bölümler var filmde. Şarkılar, oyunlar, atçılar, öbenler, artık yaşama biçimi olmuş huzurluklar. ... Perhan genç bir çingene. Büyükanenle yaşıyor. Sevgiliyi Azra ve bir dala çingene daha. ... Kurnazlar, sarhoş, delisi, köşeli, iç kağıtları. ... Olağüstü bir yaşam. Çetellarda, camurlar içinde dölşel bir yaşam. Sinirlerden birinin bir evi halatla havaya kaldırdığı, gençlerin öğrenle imakta sevgiyi, insanları, cazaaları unapabildiği bir yaşam. Östükde tereb sahnesi, müziğin de katkısıyla unutulmuş gibi dölşel. Goran Bragveç'i müzik filmide, müziğin çingenelerin yaşamındaki önemi kadar önem taşıyor.

Filmün görsel dilince, huzurlık yaşam, parolalan için adı suçlar izlemeye zorlanan çingene çocuklarını anlatıyor. Festival katalogunda şöyle yazılır: "Ancak bu olaylar, yönetmen Kusturica için önemli dölşel. Onun amacı 'evrensel' anlamları olan bir film yaratmak. 'Beni alı' ceken' bir film yitmemek, ve seyirciyi de cekoceğini unudum geç çingenelerin emicini, doğası, dili ve gizemli gücü".

Çingeneler Zamanı'ndan bir sahne

Ancak gına dikkat etmek gerekçiler. Çingenelerin yaşamının güzelliğı, çekiciliğı, onların emicini, doğası, gizemi, ancak yönetmenin "öğünememiş" olaylarla dilemeleriley, huzurluklarıyla. ... anlatılabilir. Yönetmen "Benim için önemli dölşel" demiş ama yine de o yaşamı anlatmış. O doğa, o gizem, kente yerleşmiş, doğru dürlük (!) bir işe girmiş çingenenin yaşamı anlatılarak verilmiş. O çirkinliklerin ortasında yine de insanlı kalma yarıları anlatmış. Ya yönetmen evrensel-olan'a ulaşamazdı. Çingenelerin yaşamını çok yünü, öbür ilişkilerinden ve yüntlerinden soyutlamak anlatılmaz. Bu noktada sanat yaptığını nermal gerekçilekle başının bir yünü ortaya çıkıyor. Sanatçı

yönetmen nermal gerekçiley ckaık gedik ya da başaşağı alınamaz. Onu doğru algıladıysa kadar, bütüncül olarak da algılamalıdır.

Öte yanda Kusturica filmide öyle bir atmosfer yaratıyor ki, o atmosferde çocuğuna doğururken Azra'nın uyanık yadrgıyormuş. Normal denilen insanların yapamazları şeyleri yapıyor filmi kahramanları. Biri evi kamyonuyla havaya kaldırıyor, öteki masanın üstündeki içki bardağına ağzıyla alıp bir defada bitiriyor içkindi. İnsanlar sadatlere içiyor, oynuyor, seyirciyolar. Ayınları bir başta. ... Bunların bileğeksi bir yapışa insan unapabiliyor. Önemli olan filmün bütünlüğünün bu atmosferde verilebilmesi. Bu atmosfer verilemez sanatçı/yönetmen nermal

gerekçilekle taban tabana zıt bir olayı sanataal gerekçilekle olası kılıyor. Sanatın gerekçilekle ilişkisi nermal çok yünüllüğünün anlatıldığı bir film Çingeneler Zamanı.

Filmün çingeneye oluğu bir de gına dölşündürrti bana. 1932 sayılı yasa çingeneye izin veriyor mu? Yönetmeni, çekenlerden biri de çingenelerin "dili"ydi. Dölşündüm de, bir dölş yasakken, o dilin bir parçası olduğü kültür, o dili konuşanların yaşamı, doğaları, gizemleri anlaşılabilir mi?

İnsan her yerde insan. ... Ana bu filmün çıkarıcı, çingenelerin bozulması, az bozulmuş kültürle insanı yitirileni daha mı çok olduğuna ya da daha mı yonğün yasaklıların komadan edemedim.

İnsan Ruhuna Kapsamlı

Bir Göz Atış;

DOSTOYEVSKI

Kadınlar Festivali'nden

Dostoyevski

Şehir yarıçapında yaratıldığı en önemli ve deşekli romanlardan biri de, biryeni yaralılık duygusuna dölşüklüğü. İnsan psikolojisinin karmaşıklığı, her türlü çözümlenmez ve bilimsel gelişmelerin dölşündüze artıyor. Roman kahramanlarını gerekçileyi gerekçilediği bir yanan, insanın ruhalı yapısına ilişkin dölşölmelerle katı anlamlarda çok önemli ipuçları veriyor. Dostoyevski'nin kahramanları, yaşamışmış ve gözlemlerini gözlemlerine katmış, kaderelekle devinirilmiş çözümlenmez bir deşeken yaşamı ve sanat açısından oluşturmuyor. Ekin yarıçapında anlatılan yolu Rus dölşöncesini en önemli köşe taşlarını kavramaktık yapıyor. Deşekli bir çözümlenmez dölşöme edebiyatçıların en önemli yapıtlarından şair anlarında formelleşmiş dölşöler. Yalnızca politik meclisler ve bildiriler, insanı anlatmak çok uzak kalıyor.

Yazarın bu incesizimlerin dölşönde de dölşöklü Bolşevik Devrim'in birinciliğı (Meis Yay.), "Tarih Nedir" ve "Milyonçılık ve Sonrakı" (İletişim Yay.) Türkiye çevirilerimiz.

HAYALLERDEN SÜZÜLEN GERÇEK

□ Muhtemem Özdamar

"Eğer, zaman zaman gökyüzündeki yıldızlara bakarak cesaretini gösterebilsek, belki biraz daha iyi yaşayabiliriz." Böyle diyor Vaelav Havel. Büyük düşünürün, köyüğü hayaller kurnakla münken oluyor. Dölş gelişlerini xonaylanlar kazandırıyor.

Bir iki yıl önce yazılmış hayaldir. Hayalden süzülür gerçek öle. Büyük düşünürün kazandı. Hayal kurnak kazandı.

İnsanın ve insanın içinde yaşadığı toplumun hayallere ihtiyacı var. İnsan ve toplum dölş gücüyü beşeniyor. Yaşamın runkülliğini, canlığına hayal kurnadan yakalayabiliyor, canlıdır.

Dölşlere, canlı ve öle dölşlere İhtiyacı var. Yeni hayal alemine dölşül etmek lazım. Dölşüyle ise bedava. Yaşama sevinmiş, insanı

dölşürler yazar de arar bu alene dölşmek için.

Bir gızetici, Havel'in yurakdağı adıyla yazılan meğallatardöğünden söz ediyor. İnsan dölşünüyor, Havel bir hayal taciri midir, diyor. Dölş beki öyle nicelerlebildir, nilelenmiş de. Ama bugün Havel ve onun gibiler hayalden süzülürler gerçek öölür. Havel'ler yalnızca genel anlamda meğallatçı değiller, olmakla kalmazlar. Onlar büyük hayallerini, dölşöyalarını da meğallatardır. Bize dölş görme hakkımız, bu kutsal hak kazandırdılar.

Hayalle gerçek buluştuğunda yeniden gerçeğin ötesine geçmek edemiyor oluyor. Geçmişe gönlük dölşüyor. Rukü ve biraz da zını depreyan "başgösteriyor". Bizim meğallatçı meğallatlar en çok bundan zıddıdır dölşüyor bence. Genellikle az dölşöyüyor. Az dölşöndü

ğünitü için hayal de kuramyoz. Hayalizi yaşamayacağımız bir türlü anlayamıyoruz.

Sıktı, sert, gerekçileyi görülmek adına dölşüyor, dölşleri dölşüyor. Şiirler ancak kavrayı anlatıldığı zaman okunur, söylenir oluyor. Tükürük "halke immek" için gerekli oluyor. Kesim, müziği, alkolüğü hak ediyor. Tarihiden önce yağbeli gönlükleri müzeleri sorarım hangimiz kaç kere ziyaret etmişizdir?

Bizim meğallatçı meğallatlar "birim meğallatçı" yapıyorlar. Veya çok azı yapıyor. Kendi dölşlerini, kendini insanları hep başkalarına dölşörmek zorunda kalıyorlar. Dölş Marks', Lenin'i ezberliyor. Bağın Frankfurt Okulu, Gramsci'yi ezberliyor. Yarı ise Allah'ın emri, ezberlenmek bel şey bilmiyor nermal öle. Öyle meğallatçıdan "kurnaklık gerek. En başta, hayallere dölşmek için kurnak

mak gerek. "Kurnaklığı kurnak almıyız" öngörnek için kurnaklık gerek. Odaların için sevgili kavrayıcı, hayata ve hayaller kavrayıcı.

Hayalle gerçek buluştuğunda yeniden gerçeğin ötesine geçmek edemiyor oluyor. Gerçeğin ötesi için bakan Husamettin Öndörük ne diyor? "Her zaman yeni fikirler ürettim, taze ölme, parti dölşölen olmalımı. ... Onları, parti demokrasisi ilemez, bir kişi dölşöndü, ezberdin ki ki o kişinin dölşöndüğünü söylemez, tek öle müzik öle, halk tükürük söyletmez. Şu anda durum bu. Türkiye'nin yasıyasetinin kurnusu o."

Elbet insanıyorm, yeni hayallerimiz olacak. Bozdukça yaşamaktakurnakcağı. Yeni hayallerden yeni gerekçiler süzölmek. Yeni dölşleri nebahar yitmiş gibi taze, saf, dölş insanı, gerekçiler süzölen edocek. Ve bu onlara hoşgeldin diyeceğiğönlükmeçerek.

